

## **Základní podpůrná opatření pro žáky s SPU či rizikem jeho rozvoje a pro žáky s mentálním postižením nebo oslabením kognitivního výkonu**

- respektování individuálního tempa žáka a jeho zvláštností
- kontrola porozumění zadání
- prodloužení časové dotace
- pozitivní zpětná vazba (pochvala)
- místo pro relaxační aktivity
- jiné prostorové uspořádání výuky
- používání kompenzačních pomůcek, PC, interaktivní tabule
- interakce žáků ve skupině
- spolupráce při řešení náročného úkolu
- respektování specifických předpokladů žáka
- hromadná výuka, individualizovaná, projektová, skupinová nebo diferencovaná výuka
- kontrola a dopomoc při pořizování zápisů z výkladu
- používání názorných pomůcek, přehledů učiva, tabulek, slovníků, kalkulačků
- multisenzoriální přístup
- zjištění, že žák porozuměl instrukcím a zadáním, ubezpečování se o správnosti plnění úkolu
- respektování zasedacího pořádku
- označování plánovaných změn ve výuce v denním režimu
- na pracovním místě žáka musí být pouze pomůcky, které aktuálně potřebuje
- prezentace úkolů v takovém formátu, aby žák nebyl rušen dalšími podněty
- volba individuálních, zcela konkrétních úkolů (eliminace či omezení komplexních úloh)
- předkládání činností, které přinášejí žákovi dobrý pocit
- uplatňování průběžné motivace
- nastavení vhodného systému odměn (razítka, samolepka, oblíbená činnost, atd.)
- dodržování didaktických zásad (názornost, přiměřenost, soustavnost, trvalost, uvědomělost, individuální přístup)
- spolupráce školy s rodinou (stejná strategie)
- aktivní trávení přestávek
- podněcování k verbálnímu projevu, vysvětlování neznámých pojmů, správný řečový vzor
- dramatizace, nácvik role
- speciálně pedagogická podpora i ve školní družině
- trénink paměti a koncentrace pozornosti (básně, písně, atd.)
- individuální nácvik percepce (formou speciálních domácích úkolů)
- nácvik nadměrného využití všech smyslů
- vizualizace a verbalizace podnětů
- nepracujeme za žáka, ale s ním
- žáka vedeme postupně, zvláště když si neví rady
- plánujeme s žákem postupy práce
- trénink orientace v prostoru
- nácvik sociálního chování a sociálních dovedností
- používání návodných otázek
- nácvik komunikačních dovedností
- stanovení klidové zóny (volná lavice v zadní části třídy, koberec na sezení)

- zařazování her na ovládání neklidu
- možnost strávit nezbytně nutnou dobu v místnosti s učitelem konajícím pohotovost
- respektování rozmanité symptomatiky mentálního postižení a vývojovou úroveň žáka
- tolerance problémů v ústním i písemném vyjadřování
- kladná zpětná vazba žákovi
- podpora při zvládnání neúspěchu
- úprava rozsahu a obsahu učiva
- kladení přiměřených nároků
- dát žákovi možnost přirozeně vyniknout
- zopakování podávané informace individuálně a v pomalejším tempu
- prezentace dané informace ve zjednodušeném znění s doplněním příkladů z praxe
- komunikace mezi všemi pedagogy, kteří se podílejí na vzdělávání a hodnocení žáka
- nastavení systému hodnocení a seznámení žáků dané třídy s jeho pravidly
- možnost aplikace slovního hodnocení či kombinace slovního hodnocení a známek
- stanovení přiměřeného rozsahu domácí i školní práce
- pokud žák nezvládá dokončit svoji práci v průběhu výuky, necháme ho dokončit práci formou domácího úkolu
- používání strukturovaných zápisů
- používání dialogu, hraní rolí, situační metody a brainstormingu
- střídání forem a činností během výuky
- využití odlišných forem výkladu (PC weby, tablety, specializované programy, encyklopedie, mazací tabulky, kopírované materiály)
- úprava režimu výuky
- respektovat aktuální úroveň čtenářských dovedností (nechat dítě slabikovat)
- nevyvolávat na hlasité čtení, nenechat ostatní negativně reagovat
- nehodnotit to, co žák nestihne, krátit požadovaný úkol
- kontrolovat, zda si žák správně přečte zadání
- upřednostnění ústního ověřování, doplňovací cvičení
- při učení naukovým předmětům využívat sluchových postupů
- hlasité učení, audiozáznamy, počítač, práce s tablety
- citlivě upozorňovat na chyby

### **Podpůrná opatření v oblasti problémového chování**

- mapování chování a prožívání žáka (rozbor situace, zpětná vazba)
- nabídka možností dalšího řešení
- motivace a podpora prosociálního chování
- uvědomění si adekvátního chování (konkretizace očekávání)
- realizace individuálních pohovorů v různé frekvenci – od občasné po intenzivní dle naléhavosti problému
- dohoda na míře a charakteru součinnosti rodiče při řešení vzniklého problému
- určení a realizace adekvátní formy spolupráce s rodiči
- smlouva se žákem a rodiči (IVýP)
- nabídka nebo zprostředkování další odborné péče pro žáka, rodiče či celou rodinu (SVP)
- z předchozích opatření vše, co lze u poruch chování využít
- využití asistenta pedagoga (místnost, kde může asistent pedagoga pracovat pouze s žákem)

- určení podmínek a limitů spolupráce
- práce se třídou
- stanovení a vyhodnocování konkrétních cílů a opatření, důslednost při jejich dodržování
- spolupráce s odborníky a institucemi (ŠPZ, OSPOD, PČR, kurátor, pediatr, pedopsychiatr, psychoterapeut, klinický psycholog)
- informace o spolupracujících institucích a možných řešeních směrem k žákům, rodičům i učitelům
- strukturace a pomoc s výběrem vhodných volnočasových aktivit

### **Úpravy průběhu vzdělávání pro nadané žáky**

- vkládání učiva, které je doplňující a rozšiřující
- volba práce s doplňkovými zdroji
- alternativní domácí úkoly, samostatná práce v hodině
- používání formativního hodnocení žáka (dle jeho vstupní úrovně)
- respektování aktuální úrovně znalostí a dovedností
- omezení opakování již zvládnutého učiva
- práce s PC
- skupinová práce, práce ve dvojicích
- naučení efektivnímu vedení poznámek
- rozvíjení dovednosti pracovat s odbornou literaturou a slovníky
- rozvíjení slovního vyjadřování
- cvičení na rozvoj logického myšlení, rébusy
- eliminace stereotypu a mechanického učiva
- samostatné vyhledávání informací
- týdenní sebehodnocení práce, zároveň hodnocení učitelem, případně i spolužáky
- zadávání úloh s větším počtem řešení
- vytváření názorných schémat
- rozšiřování a obohacování slovní zásoby
- vlastní literární tvorba
- spolupráce vyučujících při vzdělávání nadaného žáka
- referáty pro třídu
- projektové dny (např. jak se dělá kniha)
- používání speciálních učebních materiálů a pomůcek (encyklopedie, internet, pracovní sešity, hry, příručky se zajímavými úlohami, pracovní listy)
- zapojení do soutěží a olympiád
- myšlenkové mapy, kritické myšlení
- klima třídy (pracovat na dobrém začlenění žáka do třídy)
- spolupráce s rodiči
- akcelerace (možnost přeskočení ročníku)
- podpora žáka v jeho nadání